

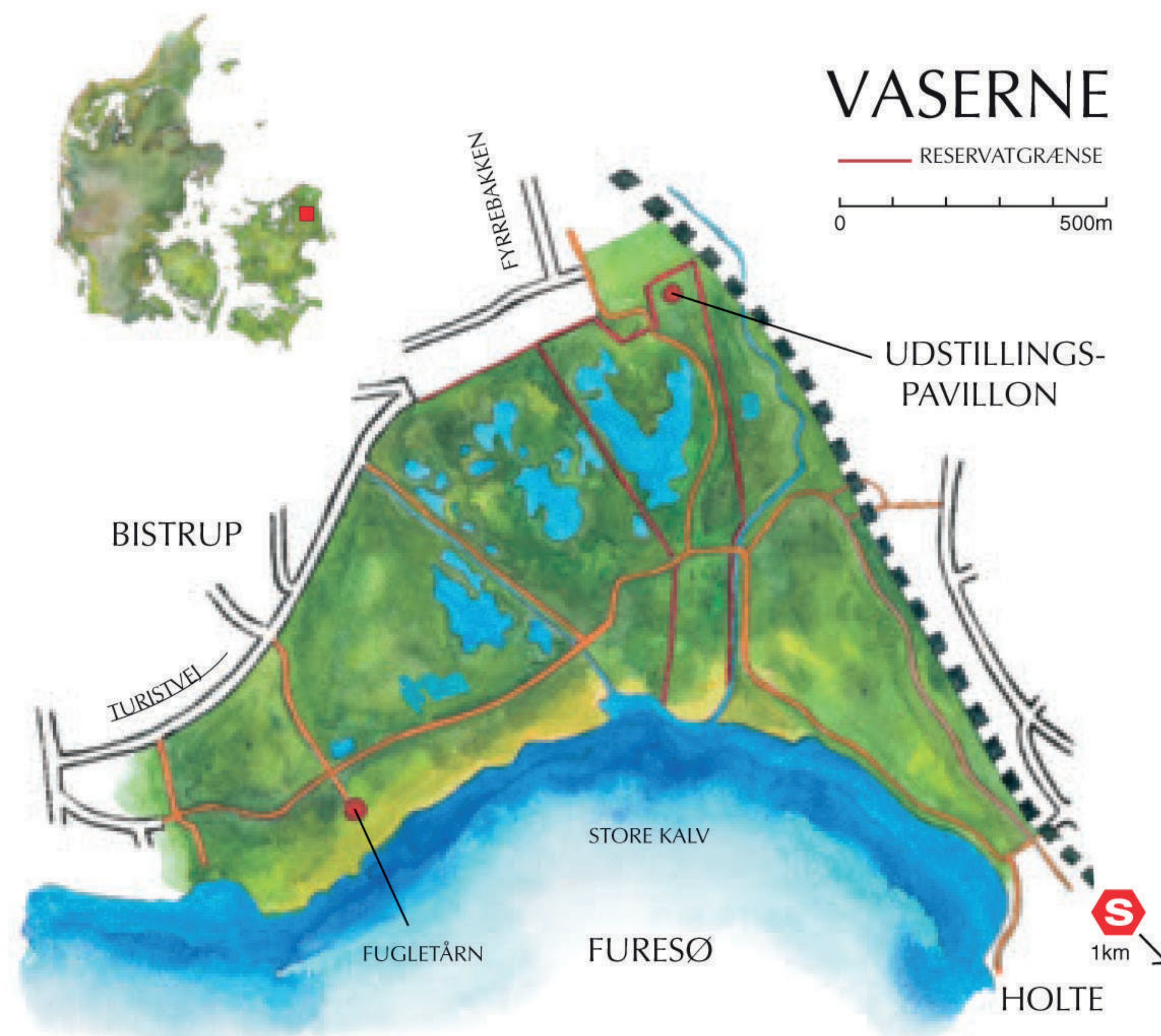
"Pingvindans" i Store Kalv

Den toppede lappedykker har et meget spændende parringsspil, der består af en række forskellige positioner, bl.a. den såkaldte "pingvindans". Med plantedele i næbbet svømmer de to fugle mod hinanden, rejser sig så brat i vandet ved at padle kraftigt med fødderne og opfører den ejendommelige dans. De to fugle ligner nu vraltende pingviner.

Toppet lappedykker

Resultatet af parringsspillet kan opleves sidst på foråret, hvor hunnen svømmer rundt med sine små pyjamasstribede unger på ryggen. Desværre er dette efterhånden gået hen og blevet et mere og mere sjældent syn i Furesø. Årsagen skyldes de mange mink som lever i området, som bl.a. plyndrer lappedykkernes reder.

Naturresevat Vaserne ved Furesø

Ordet vase betyder en vej bygget af grene over et sumpet område. Her dækker navnet Vaserne over ca. 86 hektar rørskov, ellesump, pilekrat, vandfyldte tørvegrave, gl. løvskov og enge nord for Store Kalv i Furesø. En mosaik af forskellige naturtyper, som giver gode levevilkår for et rigt fugle- og planteliv. I 1999 blev 14 hektar af dette naturskønne område overdraget til Fugleværnsfonden af Aage V. Jensens Fonde.

Dansk
Ornitologisk
Forening

Folderen er udgivet med
økonomisk støtte fra

AAGE V. JENSENS FONDE

Fugleværnsfonden

Vesterbrogade 138-140, 1620 København V

Tlf. 3328 3800, E-mail: fvf@dof.dk

www.fuglevaernsfonden.dk

Tryk: Narayana Press, Gylling • Tekst: Allan Gudto Nielsen • Tegninger: Carl Christian Tofte

Velkommen til Naturresevatet

Vaserne ved Furesø

Forår

Nattergal

Fuglefjeld i sumpen

Ellesumpen ved Vaserne har i mange år fået lov til at passe sig selv. Flere steder ligger træerne væltet med rødderne blottet. Herved dannes der et "fuglefjeld" i miniformat, – et fint ynglested for bl.a. gærdesmutten, som holder til i området året rundt.

Ellesumpen er meget artsrig. På de gamle stubbe, elletrunterne, vokser mos og bregner, og i selve sumpen lever myriader af smådyr, som danner fødegrundlag for fugle og padder. Snogen nyder godt af de mange frøer, som lever i de vandfyldte grøfter og tørvegrave.

Afrikanske rytmer i Vaserne

Vaserne er kendt for sine mange nattergale, der yngler i ellesumpens pilekrat. Nattergalen ankommer fra vinterkvarteret i Østafrika i begyndelsen af maj. Dens kraftige klukkende og boblende sang, kan høres frem til Sankt Hans.

Hvor pilekrattet går over i eng, holder kærsangeren til. Kærsangeren er en mester i at efterligne andre fugles sang og kald. I sangen kan indgå efterligninger af over 100 afrikanske fuglestemmer, lært i vinterkvarteret.

Grisehyl i rørskoven

Vandriksen ser man sjældent – den lever skjult i rørskoven ved Furesøens bred. Til gengæld høres den ofte i yngletiden hvor hannen markerer sit territorium med høje "grisehyl". Med lidt held kan man lokke vandriksen til at svare, ved at blæse på et græsblad, som holdes fastklemmt mellem de udstrakte tommelfingre. Prøv selv fra fugletårnet ved Store Kalv.

Gå på opdagelse i Vasernes natur

Lyt til nattegalen

I maj og juni genlyder krat og rørskov af fuglesang. I pilekrattet yngler nattegalen. Dens kraftige klukkende og boblende sang kan høres fra begyndelsen af maj til lidt efter sankthans. Her plejer der altid at sidde en syngende nattegal.

Hvad er det dog den siger??

Prøv at lytte til fuglesangen her. Er der ikke en af fuglene hvis sang lyder således: "Det, det, det kan jeg sige lige så TIT det skal være"? Det er bogfinken som yngler her i skoven. Der er også nogen som mener den siger: "Der, der, der er ikke mere WC-papir!" Prøv selv at lave en remse til bogfinkens sang.

Smukke kalla i sumpen

Den smukke kærmysse, kalla, er en sumpplante, som er sjælden i det meste af landet. I Vaserne findes den i stort tal langs Furesøens stier. I gamle dage tyggede man på plantens jordstængler, hvis man havde ondt i maven. Det er dog en rigtig dårlig ide, da planten er temmelig giftig.

Vandedderkoppen - Vasernes Jaques Costeau

Vandedderkoppen er den eneste af vore ca. 500 edderkoppearter, som tilbringer hele sit liv under vandet. Men selvom den lever under vandet, ånder den luft og må derfor jævnligt op til overfladen. Mellem vandplanterne spinder den en retræte, en lille dykkerklokke, som den fylder med luft hentet fra overfladen v.h.j.a. bagkroppens behåring. Her bor den, spiser sit bytte, parrer sig og føder sine børn.

Svampedyr og flødebolle-træer

I ellesumpen kan man om foråret opleve flødebolle-træet sætte frugt. På mange af elletræernes stammer kan der på få dage pludselig vokse flødeboller ud af stammen! Det ligner det i hvert fald, når svampedyret, skinnende støvpude, danner frugtlegemer på elletræerne. Tidligere troede man, at skinnende støvpude var en svamp, da den ligner en svamp og danner sporer, men faktisk er den nærmere beslægtet med encellede dyr.

Murermester spætmeje

Kampen om de bedste redehuller er hård. For at undgå at blive "smidt på porten" af stære og andre større fugle, kliner spætmejsen redehullet til med ler, så det passer præcis til den selv. Ved den hvide bro over Dumpedalsrenden har der i mange år ynglet en spætmejsfamilie – kan I finde dens hul?

Milturt – et tegn fra oven

Langs Dumpedalsrendens bredder, hvor jorden er fugtig og næringsrig, vokser den nydelige forårsblomst milturt, som blomstrer i april. Bladene er miltformede, og ifølge signaturlæren (hvor man mente, at Gud har skabt planter til bekæmpelse af alle sygdomme og anbragt tegn på planterne, så man kan se, hvad de kan bruges til), skulle de være gode mod sygdomme i milten.

Knasende økologisk Brasso

Her langs stien vokser der en tæt bestand af padderokker. I kultiden, for 250 millioner år siden, voksede der 30 m høje padderokker, og det kul, vi i dag afbrænder i vores kulværker, stammer fra sådanne kæmpe padderokker. I folkemedicinen er padderokker bl.a. blevet brugt mod tuberkulose, åreforkalkning, som urindrivende middel, mod hæmorerider, snue og næseblod. Og som "økologisk" Brasso til at polere tin og kobber. Padderokker er rige på kiselsyre (prøv selv at tygge på et grønt skud) og kan derfor bruges som slibemiddel. Alferne har også altid været glad for padderokken. De bruger den som hårbørste!